

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΥΝΑΚΗΣ
 nbak@dolnet.gr

Πελοπόννησος

Τα «σκοτεινά» χρόνια στην Πελοπόννησο παρουσιάζονται από την Άννα Αβραμέα στο βιβλίο της *Η Πελοπόννησος: Από τον 4ο ως τον 8ο αιώνα, Αλλαγές και Συνέχεια*, που κυκλοφόρησε πριν από τα Χριστούγεννα από το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης (μετάφραση Μαργαρίτα Κρεμμυδά). Πρόκειται για κλασικό έργο ιστορικής γεωγραφίας και μάλιστα πρωτοποριακό, όπου τα φιλολογικά και λογοτεχνικά τεκμήρια συνδυάζονται με την έρευνα του αρχαιολογικού υλικού για ασφαλέστερα συμπεράσματα, το οποίο μεταφράζεται με καθυστέρηση δεκαπέντε ετών στα ελληνικά. Είχε εκδοθεί το 1997 από τις εκδόσεις της Σορβόνης. Η Άννα Αβραμέα πέθανε το 2008. Την ελληνική έκδοση του βιβλίου της «νημέρωσε» ως προς τη νεότερη βιβλιογραφία η ερευνήτρια του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών Ελεωνόρα Κουντούρα.

Η *Πελοπόννησος* της Αβραμέα είναι, φυσικά, ένα έργο αναφοράς για τους ειδικούς. Για τους μη ειδικούς είναι μια συναρπαστική περιήγηση σε μία εποχή και σε έναν χώρο τα οποία καλύπτονται από το πέπλο του μυστηρίου και των προκαταλήψεων. Είναι η εποχή της επιδρομής των γερμανικών φυλών και της εγκατάστασης των Σλάβων στην περιοχή, ένα θέμα που συνδέεται με εθνικές προκαταλήψεις και συνοδεύεται από εθνικιστικό μένος – ακόμα και σήμερα, αν και μετριασμένο.

Μέσα από την αφήγηση της Αβραμέα παρουσιάζονται η κοσμική και η εκκλησιαστική διοίκηση στην Πελοπόννησο, οι αλλαγές που προκαλούν τα φυσικά φαινόμενα και ο άνθρωπος, οι πόλεις, η ύπαιθρος, η οικονομική και κοινωνική ζωή. Για παράδειγμα, ένας κατάλογος επαγγελματιών στην Κόρινθο – ίσως η σημαντικότερη πόλη (με πληθυσμό Έλληνες, Ιταλούς, Εβραίους, Σαμαρείτες, Αφρικανούς, Σλάβους) –, με βάση επιτύμβιες επιγραφές, είναι αποκαλυπτικός όχι μόνο για την εποχή, αλλά και για το είδος των πληροφοριών που βρίσκουμε στο βιβλίο: ιπποίατρος (κτηνίατρος), ραβδούχος, αγωγιάτης, μειζότερος (επιστάτης), βαλνικάριος (αγόρι του λουτρού), ζυγοστάτης (ελεγκτής μέτρων και σταθμών), τραπεζίτης, κραμβιτάς (μανάβης), αιγίτριος (γιδοβοσκός), φασιανάριος (εκτροφέας φασιανών), στευτάριος (κτηνοτρόφος), μιλινάριος (μυλωνάς), μακελλάριος (χασάπης), σαλαγάριος (έμπορος παστών), πλακουντάριος (ζαχαροπλάστης), κάππλος (κάπελας), γουνάριος (γουναράς), καλλιγάριος (παπουτσής) κτλ. Η Αβραμέα καταρρίπτει τις απλοϊκές μορφές των ανατροπών και των βίαιων ρήξεων, που κάποτε ήταν ένας κοινός τόπος, και περιγράφει έναν κόσμο που μετασχηματίζεται αργά για να προσαρμοστεί στις νέες πραγματικότητες.